

Роки	Кількість організації, які виконують наукові дослідження й розробки	Чисельність, осіб		
		Науковців	Докторів наук в економіці України	Кандидатів наук в економіці України
1996	1435	160103	9974	58132
2000	1490	120773	10339	58741
2005	1510	105512	12014	68291
2010	1303	89534	14418	84000
2011	1255	84969	14895	84979

Висновки.

1. Неможливо уявити собі прийняття рішень з приводу структури, напрямів освіти, спеціальностей, навчальних програм, які ВНЗ пропонують потенційним замовникам; опрацювання цінової політики та розробки технологій з просування освітніх послуг, а тим більше щодо управління якістю процесів, які відбуваються впродовж навчального процесу, без систематичних, а інколи й спеціальних маркетингових досліджень.

2. Ті, що знайшли висвітлення у статті, засвідчили продовження суттєвих зрушень на ринку освітніх послуг, які супроводжуються загостренням конкуренції між операторами, представленими на ньому. Вона посилюється з огляду на брак платоспроможного попиту з боку потенційних замовників, чисельність яких невпинно зменшується.

3. Вищі навчальні заклади, які витримують випробування конкурентною стихією, зможуть не лише зберегти, але й посилити власні позиції, за умов покращення усіх складових (професорсько-викладацький склад, навчально-допоміжний персонал, матеріально-технічна база, менеджмент), що у сукупності позначаються на якості їхньої роботи.

Список джерел

1. Закон України «Про вищу освіту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.osvita.org.ua/pravo/law_00/.
2. Парсяк В.Н. Трансформація діяльності операторів ринку освітніх послуг на засадах корпоративного менеджменту: монографія / В.Н. Парсяк, І.М. Драгомирова. – Миколаїв: Видавництво «Талісман». – 2010. – 173 с.
3. Верхоглядова Н.І. Економічний вимір якості вищої освіти як складової національної конкурентоспроможності: монографія / Верхоглядова Н.І. – Дніпропетровськ: ДНУ. – 2004. – 196 с.
4. Кратт О.А. Методологічні основи формування кон'юнктури ринку послуг вищої освіти: дис. на здобуття наук. ст. доктор екон. наук 08.00.04 / Кратт О.А. – Донецьк: ДНУ, 2004. – 375 с.
5. Оболенська Т.Є. Маркетинг у сфері освітніх послуг: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / Оболенська Т.Є. – К.: КНЕУ, 2001. – 208 с.
6. Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України на початок 2010/11 навчального року. Статистичний бюлетень. – К.: Державний комітет статистики України. – 2011. – 207 с.
7. Статистична інформація. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

Б. Писаренко

академік АЕН України

Н. Проценко

член-кореспондент АЕН України

м. Житомир

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІАГНОСТИКИ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

Постановка проблеми. Проблема забезпечення економічної стійкості та довгострокової рентабельності являє собою одну із фундаментальних наукових задач і є досить актуальною для підприємств України. Аналіз статистичних даних показує, що кількість збиткових підприємств в промисловості України складала в 2002 р. – 41,8%, а в 2011 році близько 40%. При цьому загальний рівень рентабельності промислових підприємств складав в 2001 р. – 3,7%, в 2002 р. – 2,6%, в 2007 р. – 4,3%, в 2011 р. – 4%, а за чистим прибутком від всієї діяльності рентабельність складала в 2001 р. – 2%, а в 2011 р. – 0,8%. Це свідчить про те, що більшість промислових підприємств України не є конкурентоспроможними. Крім того, треба враховувати те, що період індустріальної моделі розвитку виробництва закінчився і почався період постіндустріального розвитку Виробни-

цтва. Це обумовлює об'єктивну необхідність переходу на інноваційно-інвестиційну модель розвитку. Перехід на інноваційно-інвестиційну модель розвитку виробництва можливий тільки при стійкому функціонуванні підприємств і довгостроковій рентабельності. В зв'язку з цим виникає проблема забезпечення економічної стійкості підприємств, їх довгострокової рентабельності. Для динамічного забезпечення економічної стійкості і довгострокової рентабельності необхідна оперативна діагностика ефективності функціонування підприємств.

Стан вивчення проблеми і аналіз останніх публікацій. Пошуком шляхів забезпечення економічної стійкості і довгострокової рентабельності функціонування підприємств займалися вітчизняні та зарубіжні науковці і практики, зокрема: О.І. Амоша, І.П. Булеєв, В.А. Василенко, О.О. Веклич, В.М. Геєць, В.Г. Герасимчук, А.В. Кирієнко, Г.В. Клейнер, Л.О. Лігоненко, В.П. Мартиненко, А.А. Садеков. Цими вченими достатньо глибоко опрацьовано ряд важливих питань впливу зовнішніх факторів на економічну стійкість підприємств, але дослідження впливу внутрішніх факторів на економічну стійкість підприємств практично відсутні. Відсутні методичні розробки оперативної діагностики ефективності функціонування підприємств. Своєчасне виявлення відхилення фактичної економічної ефективності функціонування підприємств від бажаної дасть змогу управлінському персоналу оперативно приймати необхідні рішення.

Мета дослідження полягає у розробці методологічних основ оперативної діагностики ефективності функціонування підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відмінність оперативної діагностики від економічного аналізу полягає в тому, що результати економічного аналізу можна одержати в кінці певного періоду функціонування досліджуваного об'єкта, тобто результати ми одержуємо на виході системи, а економічна діагностика дає змогу одержати результати на вході системи. Таким чином, економічний аналіз дає можливість здійснити контроль на виході, тобто простий зворотній зв'язок, а економічна діагностика дає можливість застосувати випереджальний контроль, який є основою стратегічного менеджменту. Співставлення випереджального контролю і простого зворотного зв'язку наведено на рис. 1.

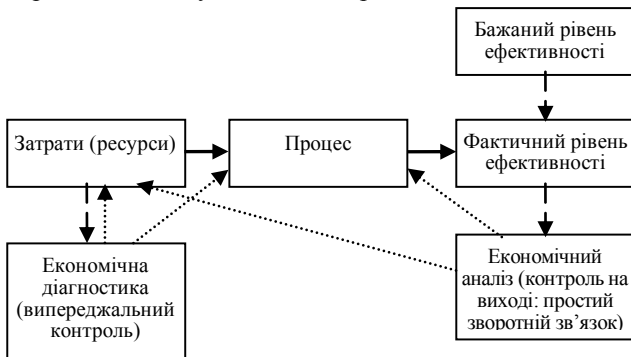

Рис. 1. Складові системи зворотнього зв'язку і випереджального контролю:
 - - - - інформація; корегуючі дії

За допомогою випереджального контролю оцінюються входи, вводяться необхідні поправки для забезпечення одержання бажаних результатів. Випереджальний контроль знаходиться з боку входу в систему, а тому корегуючі дії можуть бути запроваджені ще до того, як результат з'явиться на виході системи.

В даний час управління ефективністю функціонування підприємства здійснюється наступним чином: виробництво – звіт – аналіз – розгляд в системі менеджменту – розробка заходів – доведення розроблених заходів до виконавців – виробництво. В момент t_p , коли управлінське рішення досягне виробництва, його стан по керованому параметру відрізняється від стану в момент прийняття управлінського рішення t_y , якщо прийняти, що:

$$UP = f(a), \quad (1)$$

де UP – управлінське рішення; a – керований параметр виробництва, то в момент t_y :

$$UP = f(a_o), \quad (2)$$

тут a_o – значення керованого параметру виробництва в момент підготовки управлінського рішення.

В момент t_p значення a_p може не співпадати з a_o . Отже, UP повинно бути $UP = f(a_{tp})$, фактично

реалізується $UP_o = UP_{ty}$. Для запобігання цього необхідно, щоб в момент прийняття $UP - t_y$ в управляючому органі (в системі менеджменту) була інформація, яка відповідає моменту t_p , тобто зсунута вперед на

період $t_p - t_o$. Тому, в даному випадку робочим прийомом діагностики економічної ефективності виробництва необхідно розглядати прогнозування. Різниця між UP_o і UP_{tp} тим менша, чим менший період часу

$t_p - t_o$ і швидкість зміни a , тобто чим менше $\frac{da}{dt}$. Мо-

жливо, що величиною $\frac{da}{dt}$ при певних її значеннях можна знехтувати, але в даний час вона невідома.

Дані про фактичну або планову ефективність використання виробничих ресурсів слугують цілям управління господарською діяльністю тільки при умові порівняння їх рівня з базовими або оптимальними (нормативними) значеннями. Порівняння показників підприємств з середньогалузевими значеннями дає уявлення про характер впливу діяльності підприємства на рівень середньої величини. Порівняння з аналогом дає змогу встановити ефективність підвищення техніко-економічного рівня виробництва. Зіставлення з оптимальним значенням забезпечує можливість виявити реальний розмір резервів збільшення економічної ефективності виробництва.

Методика діагностики економічної ефективності та використання виробничих ресурсів повинна мати в розпорядженні робочі прийоми для визначення чутливості відповідних показників до зміни дії окремих факторів. Визначити чутливість – це значить встановити, на який фактор економічна ефективність виробництва реагує в більшій, а на який – в меншій мірі.

Іншими словами, якщо відомі

$$a_m = \frac{dE}{dM}; a_\phi = \frac{dE}{d\phi}; a_T = \frac{dE}{dT}, \quad (3)$$

де a_m , a_ϕ , a_T – коефіцієнти, які характеризують чутливість економічної ефективності від змін відповідних факторів виробництва; E – економічна ефективність виробництва; m , ϕ , t – матеріаломісткість, фондомісткість і трудомісткість одиниці результату виробництва, то при виявлених змінах показників Δm , $\Delta \phi$, Δt зміна економічної ефективності дорівнює:

$$\Delta m E = \alpha_m \Delta m; \Delta \phi E = \alpha_\phi \Delta \phi; \Delta t E = \alpha_t \Delta t. \quad (4)$$

При цьому реалізувати можна мінімальну із знайдених величин.

Зафіксоване на кінець року відхилення фактичних даних від програмних (оптимальних) формується протягом року і сприятливе в цілому співвідношення не означає, що в середині року не було негативних результатів і пов'язаного з цим збитку. Одна із актуальних проблем діагностики полягає в тому, щоб використовувати не тільки величини відхилення, але й оцінити виявлені відхилення з урахуванням їх формування, а також отриманих збитків і ефектів. В окремі місяці року можливі також негативні результати, які не фіксуються в порівняннях типу «програма-факт» («оптимум-факт»). Аналогічна проблема існує при побудові методики діагностики виконання програм, проектів на підприємствах.

Поточне планування має потребу в організації поточної діагностики економічної ефективності виробництва. Зростання конкуренції ставить нові аналітичні задачі: вивчення відхилень фактичних показників від програмних нарастаючим підсумком за минулий період, визначення знаку та швидкості їх зміни.

Фактична динаміка економічної ефективності може відхилитися від програмної як «вверх», так і «вниз», і в той же час наблизитися до програмної або розходитися з нею.

Розглянемо два випадки відхилення фактичних показників економічної ефективності виробництва від програмної:

$$\Delta \lambda = \lambda_{\phi 1} - \lambda_n > 0; \Delta \lambda = \lambda_{\phi 2} - \lambda_n < 0; \quad (5)$$

тут $\lambda_{\phi 1}, \lambda_{\phi 2}$ – варіанти фактичної динаміки економічної ефективності; λ_n – програмна динаміка економічної ефективності виробництва.

Швидкість зміни економічної ефективності $\frac{d\Delta\lambda}{dt}$

збільшується або зменшується. В першому випадку існує загроза перейти допустиму оптимальну (програмну) траєкторію при русі “зверху-вниз”. У другому випадку загрозове збільшення зміни ефективності і виробництва і, навпаки, позитивне її зменшення. Поточну динамічну діагностику економічної ефективності виробництва слід здійснювати як за рік, так і за квартал або місяць.

У виробництві щомісяця змінюються і витрати, і результати. Позначимо розмір місячних змін по витратах $\frac{d\epsilon}{dt}$, по результатах – $\frac{d\rho}{dt}$. Якщо базова економічна

ефективність на якусь частину року E_{δ} рівна відношенню $\frac{P_{\delta}}{B_{\delta}}$, то через t місяців її величина E_t прийме

вигляд:

$$E_t = \frac{P_{\delta} + \int_0^t P_t^1 dt}{B_{\delta} + \int_0^t B_t^1 dt}, \quad (6)$$

де P_{δ} і B_{δ} – базові результати виробництва і витрат; P_t^1 і B_t^1 – середньомісячні зміни результатів і витрат.

Величини $P(t)$ і $B(t)$ – результати виробництва і витрат розглядаються як безперервні і диференційовані функції.

Подібний розрахунок абсолютно справедливий лише для масового виробництва. При дискретності і

недиференційованості P і B у часі розрахунок рекомендується проводити за наступною формулою:

$$E_i = \frac{P_{\delta} + \sum_{t=1}^{i-1} P_t(t)}{B_{\delta} + \sum_{t=1}^{i-1} B_t(t)}, \quad (7)$$

де T – граничний розмір розглянутого інтервалу часу.

За даними обліку за кожний місяць необхідно знати, на скільки змінились результати і витрати. Практично, це можливо здійснити шляхом діагностики стану рахунків «Витрати на виробництво», «Собівартість продукції» і даних обліку випущеної (реалізованої) товарної продукції та незавершеного виробництва.

Співставлення поточних вкладів підрозділів у кінцевий результат роботи підприємства із щомісячним приростом витрат і оцінка розриву співвідношення цих величин з програмними завданнями повинні стати щомісячною задачею АСУП та предметом щомісячної уваги менеджерів підприємства.

Представимо річний результат виробництва як суму щомісячних результатів $P_{\Pi} = P_1 + P_2 + \dots + P_{12}$ і аналогічно виразимо витрати $B_{\Pi} = B_1 + B_2 + \dots + B_{12}$. Тоді ефективність виробництва буде рівна:

$$E_n = \frac{P_{\Pi}}{B_{\Pi}} = \frac{P_1 + P_2 + \dots + P_{12}}{B_1 + B_2 + \dots + B_{12}}, \quad (8)$$

Ефективність виробництва за перший (і кожний) місяць визначимо наступним чином:

а) планова:

$$E_1^{\Pi} = \frac{P_1^{\Pi}}{B_1^{\Pi}}; \quad (9)$$

б) фактична:

$$E_1^{\phi} = \frac{P_1^{\phi}}{B_1^{\phi}}, \quad (10)$$

При цьому, якщо $E_1^{\Pi} = E_1^{\phi}$, то втручання у виробничий процес не вимагається. Якщо $E_1^{\Pi} > E_1^{\phi}$, то слід встановити, чому виник розрив. Якщо ж $E_1^{\Pi} < E_1^{\phi}$, то виробництво йде нормально при умові відсутності невиявленої контролем шкоди якості.

Ефективність виробництва за два місяці рівна:

а) програмна (планова):

$$E_2^{\Pi} = \frac{P_1^{\Pi} + P_2^{\Pi}}{B_1^{\Pi} + B_2^{\Pi}}, \quad (11)$$

б) фактична:

$$E_2^{\Pi} = \frac{P_1^{\phi} + P_2^{\phi}}{B_1^{\phi} + B_2^{\phi}} = \frac{\frac{P_1^{\phi}}{B_1^{\phi}} + \frac{P_2^{\phi}}{B_2^{\phi}}}{1 + \frac{B_2^{\phi}}{B_1^{\phi}}} = \frac{P_1^{\phi} (1 + \frac{P_2^{\phi}}{P_1^{\phi}})}{B_1^{\phi} (1 + \frac{B_2^{\phi}}{B_1^{\phi}})} = E_1^{\phi} \frac{1 + I_{P2/1}}{1 + I_{B2/1}}. \quad (12)$$

Приймаючи $I_0^C = 1 + I$, запишемо:

$$E_2^{\phi} = E_1^{\phi} \frac{I_P^C}{I_B^C} \quad (13)$$

де $I_{p2/1}$, $I_{e2/1}$ – індекси результату і витрат; I_p^C , I_e^C – зміщені індекси.

Ефективність виробництва за три місяці рівна:

а) програмна (планова):

$$E_e^n = \frac{P_1^n + P_2^n + P_3^n}{B_1^n + B_2^n + B_3^n}; \quad (14)$$

б) фактична:

$$E_e^f = E_2^f \frac{1 + I_{p3/2}}{1 + I_{e3/2}} = E_1^f \frac{(1 + I_{p2/1}) \times (1 + I_{p3/2})}{(1 + I_{e2/1}) \times (1 + I_{e3/2})}. \quad (15)$$

Вираз для визначення фактичної стійкості та ефективності за будь-який місяць можна записати, виходячи із зміни результату і витрат.

Наведемо приклад розрахунку ефективності виробництва для окремих місяців ВАТ «Коростенський завод хімічного машинобудування» (табл. 1).

Таблиця 1

Вихідні дані для розрахунку економічної ефективності виробництва у механоскладальному цеху ВАТ «Коростенський завод хімічного машинобудування»

Місяць	Результат виробництва, тис. грн.	Витрати, тис. грн.
Січень	20	10
Лютий	21	9,8
Березень	22	10,1
Квітень	22,2	10,16

Використовуючи формули (11-15), розрахуємо ефективність виробництва за кожний місяць, а потім, наростаючим підсумком, попередньо визначимо індекси результатів і витрат I_p і I_e за 2 і 3 місяці (по відношенню до попередніх):

$$I_{p2/1} = 21:20 = 1,05 \text{ і } I_{p3/2} = 22:21 = 1,05.$$

Відповідні зміщені індекси складають:

$$1 + I_{p2/1} = 2,05 \text{ і } 1 + I_{p3/2} = 2,05;$$

$$I_{e2/1} = 9,8:10 = 0,98; \quad I_{e3/2} = 10,1:9,8 = 1,03.$$

Відповідно $1 + I_{e2/1} = 1,98$; $1 + I_{e3/2} = 2,03$.

Ефективність за 1 місяць $E_1^f = 20:10 = 2,0$. Ефективність за 2 місяць

$E_2^f = (21 + 20) : (10 + 9,8) = 2,07$. Розрахунок за формулою (11) дає результат – 2,07.

Ефективність за 3 місяць

$E_3^f = (21 + 20 + 22) : (10 + 9,8 + 10,1) = 2,11$. Розрахунок за формулою (14) дає результат – 2,11.

Одна із цілей діагностики полягає в тому, щоб виявити, яким чином вплинула діяльність підприємства протягом кожного місяця на середню ефективність за період. Так, наприклад, фактичну ефективність виробництва за 3 місяць потрібно порівняти з програмною і з потрібним рівнем ефективності, визначеним за підсумками минулих двох місяців. Якщо стійкість за два місяці менша програмної, тобто $E_2^f < E_2^n$, то на 3

місяць треба взяти заходи і компенсувати відставання, тобто програмна ефективність повинна бути вже не E_3^n , а $E_3^n + \Delta E_{n-f}$, де $\Delta E_{n-f} = E_2^n - E_2^f$.

В процесі підготовки рішень для управління ефективністю виробництва необхідно вяснити на що впливати в ході 3 місяця – на $I_{p3/2}$ або на $I_{e3/2}$. Між програмними і фактичними значеннями ефективності за 3 місяці і за попередні два місяці можуть бути наступні співвідношення:

1) $E_3^f = E_3^n$ і $E_3^f > E_2^f$. У цьому випадку результати роботи за 3 місяць сприяли росту середньої ефективності виробництва та рентабельності;

2) $E_3^f < E_3^n$ і $E_3^f > E_2^f$. При подібній ситуації, не дивлячись на те, що ефективність роботи протягом третього місяця більша, ніж за два попередні, середня ефективність за три місяці не досягає програмної. Тому програмне завдання з ефективності на четвертий місяць повинне бути скориговане;

3) $E_3^f > E_3^n$. У даному випадку результати роботи за третій місяць сприяли підвищенню середньої ефективності виробництва в цілому. Проте не виключається, що компенсувати втрату ефективності за два місяці не вдалося. Це відбудеться, коли $E_3^f < E_3^n + \Delta E_{n-f}$, тобто $E_3^f - E_3^n < \Delta E_{n-f}$.

Подібна “заборгованість” повинна бути врахована при встановленні завдань на четвертий місяць роботи підприємства. Вище вже підкреслювалось, що крім вивчення характеру відхилення між E^f і E^n необхідно знати, на що необхідно впливати, щоб покращити співвідношення цих характеристик.

Діагностика роботи 12 машинобудівних підприємств Житомирської області показала, що на ефективність виробництва суттєво впливає рівень ритмічності їхньої роботи. Дослідження показали, що рівень ефективності виробництва в першій декаді виробництва в 5-6 разів нижчий за середньомісячну ефективність виробництва, в другій декаді місяця рівень ефективності в два рази нижчий за середньомісячну ефективність, а в третій декаді місяця рівень ефективності виробництва в 2-2,5 рази вище середньомісячної ефективності виробництва. На графіку (рис. 2) показано випуск продукції 12 машинобудівними підприємствами Житомирської області за 2003-2011 роки по декадам.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Задача оперативної діагностики полягає в тому, щоб на основі системного аналізу по можливості визначити точне місце, час і розмір відхилень від оптимального, а також причини цих відхилень, в залежності від яких може бути встановлений комплекс коригуючих заходів. Для того, щоб знати, які і де виникли відхилення, необхідно визначити набір характерних симптомів (ознак). Наприклад, низький рівень коефіцієнта змінності роботи обладнання свідчить про невідповідність кількості робочих місць чисельності готових до роботи працівників, збільшення темпів зростання випуску продукції у порівнянні з темпами зростання її продажу – про незадовільну якість продукції і (або) неузгодженість виробництва з транспортом, договорами на поставку продукції; випередження темпів зростання випуску валової продукції темпів зростання продажу продукції – про збільшення незавершеного виробництва тощо.

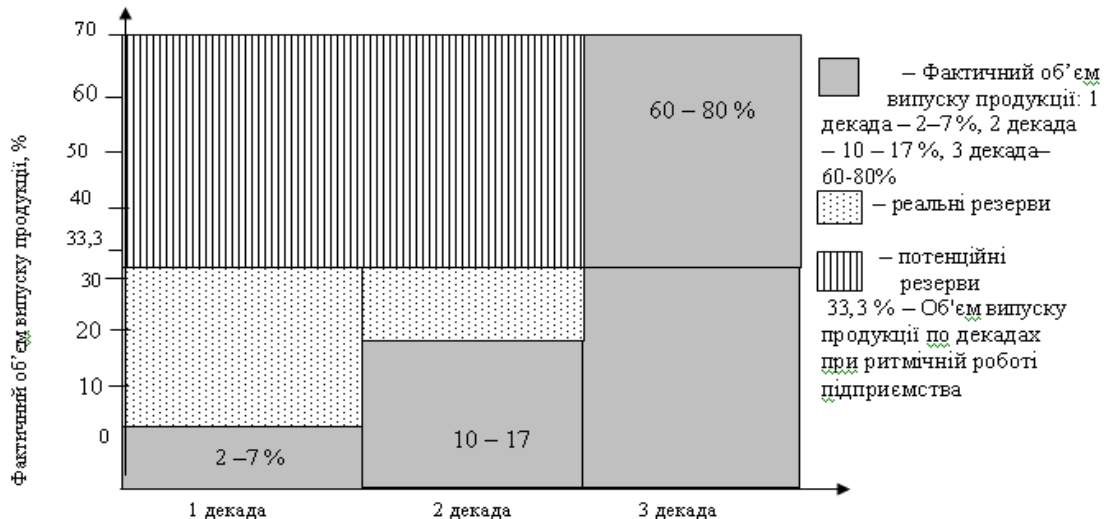

Рис. 2. Фактичний випуск продукції по декадам машинобудівними підприємствами Житомирської області за період 2003-2011 рр.

Дослідження показали, що рівень ефективності роботи машинобудівних підприємств Житомирської області суттєво впливає рівень ритмічності роботи. З цією метою необхідно розробити регламентну систему управління ритмічністю роботи підприємства на основі сіткової матриці. Це дасть можливість ефективно управляти основними факторами, що впливають на рівень ритмічності роботи підприємств.

Список джерел

- Амоша О.І. Інноваційне оновлення техніко-технологічної бази промислового виробництва на синергетичних засадах: теорія і практика / О.І. Амоша, І.П. Булеєв, Г.З. Шевцова // Економіка промисловості. – 2007. – № 1(36). – С. 3-9.
- Василенко В.А. Менеджмент устійного розвитку підприємств: монографія / В.А. Василенко. – К.: Центр учебної літератури, 2005. – 648 с.
- Веклич О.О. Формування економічного механізму сталого розвитку України / О.О. Веклич // Вісник НАН України. – 2000. – № 2. – С. 3-16.
- Геєць В.М. Нестабільність та економічне зростання / В. М. Геєць; НАН України. Інститут економічного прогнозування. – К.: УТЕП, 2000. – 244 с.
- Герасимчук В. Комплексная оценка уровня устійного развития регионов Украины / В. Герасимчук // Экономика Украины. – 2001. – № 2. – С. 34-42.
- Кирієнко А.В. Механізм досягнення і підтримки економічної безпеки підприємства: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 / А.В. Кирієнко. – К., 2000. – 19 с.
- Клейнер Г.В. Предприятие в нестабильной экономической среде: риски, стратегия, безопасность / Г.В. Клейнер, В.Л. Тамбовцев, Р.М. Качалов. – М.: Экономика, 1997. – 288 с.
- Лігоненко Л.О. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій / Л.О. Лігоненко. – К.: КНТЕУ, 2001. – 580 с.
- Мартиненко В.П. Стратегія життєздатності промислових підприємств: монографія / В.П. Мартиненко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 328 с.
- Садеков А.А. Предпринимательство и устійное развитие: монографія / А.А. Садеков. – Донецк: ДонГУЭТ им. М. Туган-Барановского, 2002. – 420 с.
- Садеков А.А. Управление устійным развитием методами стандартизации / А.А. Садеков. – Донецк: ДонГУЭТ им. М. Туган-Барановского, 2003. – 182 с.
- Стратегичны виклики ХХІ століття суспільству та економіці України: в 3 т. / За ред. В. М. Геєця, В.П. Семиноженка. – К.: Фенікс, 2007. – 556 с. – [Т. 2: Конкурентоспроможність української економіки / За ред. акад. НАН України В.М. Геєця].

В. Полуянов

Д. Ляшов

г. Донецьк

ТРАВМАТИЗМ И ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ В УКРАИНЕ В ЗЕРКАЛЕ МЕЖДУНАРОДНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ ТРУДА: ЭМПИРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ

Постановка проблемы. Условия труда работников во все времена служили предметом ожесточенной борьбы между работодателями и наемными работниками. Государство, как арбитр этих споров, призвано обеспечить определенный консенсус между сторонами, инструментами достижения которого являются законода-

тельные и нормативные положения. В основу организация управления данным процессом в Украине положен административный контроль за исполнением предпринимателями установленных норм и правил. Такая система подспудно предполагает наличие рабочих мест с неблагоприятными условиями труда, а степень их воздей-